

Oplata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Zamek.

WIADOMOŚCI

ZWIĄZKU

POLSKICH ZRZESZEŃ TECHNICZNYCH I ZWIĄZKU POLSKICH CZASOPISM TECHNICZNYCH I ZAWODOWYCH

ROK VI

WARSZAWA, 11 listopada 1930 r.

Nr. 43-44-45

STOWARZYSZENIA TECHNICZNE ZRZESZONE:

Stowarzyszenie Techników Polskich
w Warszawie.

Polskie Towarzystwo Politechniczne
we Lwowie.

Związek Polskich Inżyn. Kolejowych
Krakowskie Tow. Techniczne.

Stow. Elektryków Polskich,

Polskie Stow. Inżyn. i Techn. woje-
wództwa Śląskiego.

Stowarzyszenie Polskich Inżynierów
Górnich i Hutniczych.

Stow. Techników w Sosnowcu.

Stow. Techników Polskich w Wilnie.

Stowarzyszenie Inżynierów i Archi-
tektów w Poznaniu.

Stowarz. Techników w Poznaniu.

Stowarzyszenie Techników woje-
wództwa Lubelskiego.

Stowarzyszenie Inżynierów i Tech-
ników ziemi Radomskiej.

Wołyńskie Stowarzyszen. Techników
w Łucku.

Związek Inżynierów Drogowych.

Stowarzyszenie Polsk. Inż. Przem.

Naftowego w Boryslawiu,

Sekcja Techniczna Towarzystwa
Wiedzy Wojskowej.

Stowarzyszenie Techników Pol-
skich w Bydgoszczy.

Związek Techników Polskich
w Częstochowie.

Stow. Techników Polskich
w Toruniu.

Kujawskie Stowarzyszenie Tech-
ników we Włocławku.

Koło Techników w Ostrowcu.

Koło Techn. w Strachowicach.

Stow. Techników w Grudziądzu.

Stowarzyszenie Techników woje-
wództwa Kieleckiego.

Stowarzyszenie Inżynierów Pola-
ków w Ameryce.

Stowarzyszenie Techn. Okręgu
Skarżysko Kamienna.

TREŚĆ:

Protokół XII Zjazdu Delegatów A—165

Kwestjonariusz w sprawie Izby Inż. A—184

Protokół Koła Odlewników A—186

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: WARSZAWA, ULICA CZACKIEGO 5.

Konto czekowe P. K. O. 5870.

OGŁOSZENIA: $\frac{1}{16}$ str. 140 zł, $\frac{1}{8}$ str. 85 zł, $\frac{1}{4}$ str. 55 zł, $\frac{1}{8}$ str. 30 zł, $\frac{1}{16}$ str. 18 zł.

Prenumerata za kwartał zł. 1. Cena Nr. 43 — 44 — 45 — 50 gr.

Członkowie Zrzeszonych Stowarzyszeń wpłacają ulgową prenumeratę
przez swe Stowarzyszenia.

Za prenumeratę dodatku Kroniki Technicznej 4 zł. kwartalnie

Cena pojedynczego numeru 1. — zł.

STOWARZYSZENIE TECHNIKÓW POLSKICH

w Warszawie

KONTO — P. K. O. Nr. 128.

I. POSIEDZENIE TECHNICZNE

W piątek dnia 14 listopada r. b. o godz. 8-ej wiecz. odbędzie się posiedzenie techniczne, na którym już Edmund TELAKOWSKI wygłosi odczyt p. t.: „Analiza ustroju Rzeczypospolitej“.

II. KOMUNIKATY KÓŁ I WYDZIAŁÓW

KOŁO SPORTOWE zawiadamia, że najbliższy z cyklu odczytów sportowych odbędzie się we środę dnia 12 b. m. o godz. 8-ej wiecz. w sali Średniej Stow. Techników. Referat wygłosi Prezes Polskiego Komitetu Olimpijskiego p. plk. dypl. Kazimierz GLABISZ na temat: „Igrzyska olimpijskie a sport polski“.

KOŁO WODNO-MELJORACYJNE zbierze się w piątek dnia 14 b. m. o godz. 6-ej wiecz. w sali Nr. V.

KOŁO ODLEWNIKÓW zawiadamia, że we wtorek dnia 18 listopada r. b. o godz. 20-ej w lokalu Stowarzyszenia Techników (sala Nr. IV) odbędzie się zebranie odczytowe, na którym p. KRÓL wygłosi referat p. t.: „Przetapianie otoczków bronzowych“.

III. DZIAŁ INFORMACYJNY

POSADY WAKUJĄCE:

- 84—INŻYNIERA-MECHANIKA, doświadczonego, energicznego zdolnego i sumiennego poszukuje Dep. Uzbroj. M. S. Wojsk. Wymagana kilkuletnia praktyka warsztatowa oraz znajomość teoretyczna i praktyczna nowoczesnych metod pracy zarządzania. Pożądana znajomość języków obcych. Informacje w M. S. Wojsk, pokój 226, telefon 520-48.
- 86—7-me Okr. Szef. Bud. w Poznaniu poszukuje dypl. inż. ARCHITEKTÓW na wakujące stanowiska referentów budowlanych.

POSZUKUJĄ PRACY:

- 103—INŻYNIER-MECHANIK, konstruktor w dziale samochodów, motocykli, traktorów, specjalnie w dziale motorów wybuchowych, także lotniczych, mający zaprojektowane i zdadne do wykonania konstrukcje motocykla 1-cylindrowego, magneta, teksometru, z gwarancją zdadności i konstrukcji motocykla: ma już wykonany i fabrykowany motocykl 2-cyl. — poszukuje zajęcia w Warszawie.
- 105—Absolwent Poz. Wyższej Szkoły Bud. Maszyn poszukuje posady. Posiada 1½ roczną praktykę warsztatową, odlewniczą i walcowniczą i około 2-eh lat pracy biurowej (samodzielny konstruktor).
- 107—Młody TECHNIK-MECHANIK z 2-letnią praktyką warsztatową i z 3-letnią konstrukcyjną przyjmie posadę na skromnych warunkach.
- 109—INŻYNIER-MECHANIK pelen inicjatywy, energii, z chlubnymi świadectwami, lat 42, z 18-letnią praktyką na różnych samodzielnych i odpowiedzialnych stanowiskach (obecnie na stanowisku kierownika warsztatów) zmieni posadę. Wydajna praca na podstawach nowoczesnych organizacji pracy gwarantowana przy jednoczesnem obniżeniu kosztów.
- 111—INŻYNIER dypl., 20-letnia praktyka w hutach i fabrykach na kierowniczych stanowiskach, energiczny, obznajmiony z nauk. organizacją pracy, zdolny administrator i organizator, języki: francuski i niemiecki — obejnie odpowiednie stanowisko w Warszawie lub na prowincji.

- P 1930. 621.791.7
 B Kronika Techn. N 5.
 T Ky. Koszta elektrycznego spawania
 (Die wirtschftliche Vorteile der elekt-
 rischen Widerstands Schweissung in der
 Blechwaren Industrie Obering. Mayer-
 Sidd Masch Konstr. Betriebstechnik
 Nr. 12 1930 r. s 225/ 230 sl
- P 1930. 92 (Raczyński J. inż. arch.)
 B Archkt. i Bud. Nr. 8
 T J. p. Jerzy Raczyński. Mowa żalo-
 bna, wygłoszona nad trumną ś. p. Jerzego
 Raczyńskiego przez dziekana Wydz.
 Arch. na cmentarzu Powązkowskim w
 dn. 11 września 1930 r. 490 sl. + 1 rys.
- P 1930. 727.
 B Archkt. i Bud. Nr. 8
 T Warszawska Szkoła Pielęgniarska.
 300 sl. + 20 rys.
- P 1930. 725 (494)
 B Archkt. i Bud. Nr. 8
 T Karzewski Jan. Współczesna archite-
 ktura szwajcarska. 2,100 sl. + 86 rys.
- P 1930. 725 (438)
 B Archkt. i Bud. Nr. 8.
 T Prasa zagraniczna o Polsce. 830 sl.
- P 1930 728.
 B Archkt. i Bud. Nr. 8.
 T Działalność budowlano-mieszkaniowa
 M. R. P. 2,300 sl.
- P 1930. 691.7
 B Archkt. i Bud. Nr. 8.
 T Nowoczesne materiały zastępcze
 i szkielet żelazny w budownictwie. 450 sl.
- P 1930 71 (43)
 B Archkt. i Bud. Nr. 8.
 T Berlin modernizuje się. 180 sl.
- P 1930. 728.
 B Archkt. i Bud. Nr. 8.
 T Budowa wielkiego domu mieszkalne-
 go w Królewskiej Hucie. 220 sl.
- P 1930. 695 (43) : 614.84
 B Archkt. i Bud. Nr. 8.
 T Zakaz krycia dachów słomą w Pol-
 sce, 540 sl.
- P 1930 381.1
 B Przegł. Art. Nr. 2 t. XI
 T JAKLEWICZ JAN kpt. dypl. Zarys
 historii szkół artyleryjskich w dawnej
 Polsce. 2140 sl.
- P 1930 355.53+358.111+358.4
 B Przegł. Art. Nr. 2 t. XI
 T KITKIEWICZ CZ. kpt. obr. Współ-
 praca lotnictwa z artylerją w świetle
 doświadczenia wojny światowej 4200 sl.
- P 1930 358.3:54+623.4
 B Przegł. Art. Nr. 2 t. XI
 T CHRZĄSZCZEWSKI JÓZEF kpt.
 Zasady obrony przeciwgazowej. (treść
 odczytu wygł. przez kpt. Chrząszcze-
 wskiego w Dep. Uzbrojenia M. S. Wojsk.
 w dn. 24 maja 1930) 8280 sl.+1 tabl.
- P 1930 355.53+358.116+629
 B Przegł. Art. Nr. 2 t. XI
 T KRZYWOBŁOCKI ST. kpt. Obrona
 przeciwlolnicza balonów obserwacyjnych.
 590 sl.+5 rys.
- P 1930 623.418.2
 B Przegł. Art. Nr. 2 t. XI
 T SZYMANSKI STEFAN kpt. inż. Wi-
 doki rozwoju artylerji przeciwlolniczej
 w dobie obecnej (treść odczytu wygł.
 w Departamencie Uzbrojenia w dn. 26
 IV. b. r.) 8200 sl.
- P 1930 355.48 (438) „1830 - 1930“:358 i
 B Przegł. Art. Nr. 5 t. X
 T WIELICZKO-WIELICZKI MICHAŁ
 kpt. Artylerja Królestwa Polskiego.
 W stuletnią rocznicę. (1830 - 1930).
 3000 sl.+3 rys +2 tabl.
- P 1930 355.53:358.116
 B Przegł. Art. Nr. 5 t. X
 T JURECKI MARJAN mjr. dypl. Stu-
 djum działania taktycznego artylerji prze-
 ciwlolniczej c. d. 11520 sl.+1 rys
- P 1930 358.117:693.412.6
 B Przegł. Art. Nr. 5 t. X
 T STAWINSKI JERZY kpt. dypl. So-
 wiecka artylerja bataljonowa. 3966 sl.+
 17 rys.
- P 1930 693.4:620.1
 B Przegł. Art. Nr. 5 t. X
 T VORBRODT WACŁAW ppłk. Wy-
 bór danych i sposoby wypróbowania
 nowego sprzętu artyleryjskiego. 1980 sl.
 +25 rys.+7 tabl.

„TECHNIK”

Dwutygodnik poświęcony sprawom

Redakcja i Administracja:

Katowice, Ligonia 30, II p.
tel. 30-90 P. K. O. Nr. 305.249.

Prenumerała roczna zł. 12,
półroczna zł. 6, kwartalna zł. 3.

Numer pojedynczy 50 gr.

górnictwa,

hutnictwa,

przemysłu

i budownictwa.

KATALOG

KSIAŻEK, CZASOPISM
I ODDZIELNYCH
BROSZUR z DZIEDZINY

„POLSKIEJ TECHNIKI”

WYDANYCH OD ROKU 1918 DO 31 GRUDNIA 1928

UKAZAŁ SIĘ
Z DRUKU NAKŁADEM
Z W I A Z K U
POLSKICH ZRZESZ.
TECHNICZNYCH.

BIBLIOTEKA
POLITECHNIKI WARSZAWSKIEJ
Warszawa, Pl. Jedności Robotniczej 1

PROTOKÓŁ

XII-go Zjazdu Delegatów Związku Polskich Zrzeszeń
Technicznych odbytego w dniach 25 i 26. X. 1930 r.
we Lwowie.

Przewodniczył p. Prezes Inż. *St. Rybicki*.

Obecni Delegaci:

I. Zarząd:

1. Prezes *St. Rybicki*,
2. Wice-Prezes *A. Kamiński*,
3. Wice-Prezes *St. Rodowicz*,
4. Sekretarz Generalny *J. Różański*,
5. Skarbnik *I. Myszczyński*,
6. *B. Deryng*,
7. *W. Maćkowiak*.

II. Stowarzyszenie Techników Polskich w Warszawie:

- I. Myszczyński*,
- St. Rodowicz*,
- J. Różański*.

III. Polskie Towarzystwo Politechniczne:

8. *F. Blum*
9. *W. Broniewski*
10. *Prof. Zipser*

IV. Związek Polskich Inżynierów Kolejowych:

11. *W. Gąsowsski*,
12. *L. Friiauff*.

V. Krakowskie Towarzystwo Techniczne:

13. *L. Nitsch*

VI. Stowarzyszenie Elektryków Polskich:

14. *St. Kozłowski*

VII. Polskie Stowarzyszenie Inżynierów i Techników woj.
Śląskiego:

- A. Kamiński*

VIII. Stowarzyszenie Polskich Inżynierów Górniczych i Hu-
tnicznych:

- A. Kamiński*

IX. Stowarzyszenie Techników w Sosnowcu:

15. *W. Krzyżkiewicz*

- X. Stowarzyszenie Techników Polskich w Wilnie:
16. *J. Olszewski*
- XI. Stowarzyszenie Inżynierów i Architektów w Poznaniu:
W. Maćkowiak
17. *W. Twardowski*
- XII. Stowarzyszenie Techników w Poznaniu:
18. *J. Kaczmarek*
- XIII. Wołyńskie Stowarzyszenie Techników w Łucku:
19. *W. Bielicki*
- XIV. Stowarzyszenie Polskich Inżynierów Przemysłu Naftowego:
20. *T. Reguła*
21. *Skibiński.*
- XV. Stowarzyszenie Techników Polskich w Toruniu:
22. *Cz. Wojciechowski.*
- XVI. Koło Techników w Ostrowcu:
23. *A. Dąbkowski.*

Ogółem 15 Stowarzyszeń i Zarząd Związku P. Z. T. reprezentowanych przez 23 delegatów.

Otwiera Zjazd p. Prezes St. Rybicki, przypominając p. Prezydenta Miasta Lwowa oraz p. Prezesa Dyrekcji p. Prezydenta Miasta Lwowa oraz p. Prezesa Dyrekcji P. K. P.

W sprawie porządku obrad propozycja p. Kaczmarka o przesunięciu spraw projektowanej Ustawy o wykonywaniu zawodu inżyniera i o izbach inżynierskich na początek—nie została przyjęta.

I. Sprawa mieszkaniowa.

P. Różański zdaje sprawę z odbytego Zjazdu Fachowców w dniu 30 września r. b. P. Ulam, jako referent, odczytuje wnioski Zjazdu Fachowców.

Po dyskusji, w czasie której wzięli udział pp. Gąsowski, Kaczmarek, Biernacki, Nadolski, Rodowicz, Nitsch, przyjęto następujące wnioski, jako dezyderaty w sprawie mieszkaniowej:

1. Za wyjątkiem baraków dla bezdomnych zdecydowano przyjąć jako programowo zalecone i popierane mieszkania o 2 i 3 izbach, przyczem powierzchnię użytkową 2-izbowego mieszkania określono na 35—40 mtr² zaś 3-izbowego na 55—60 mtr² — z tem, aby 3-izbowe mieszkania były zaopatrzone w prysznic lub wannę.

Ze względu na korzyści społeczne zdecydowano dążyć do własnych oddzielnych lub zwartych domków na własnych parcelach.

Prócz tego zdecydowano zalecić budowanie na peryferiach miast domów prowizorycznych, tanich, obliczając czas ich trwania na 30 do 40 lat.

2. Kredyt na budowę tanich mieszkań 2 i 3 izbowych musi być niskoprocentowy i nie powinien przekraczać stopy 2⁰/₀ rocznie.

Pożyczki winny być udzielane na długi okres amortyzacyjny (50 lat) lub przynajmniej czas amortyzacji długu winien się zaczynać w 10—20 lat od chwili ukończenia budynku. Ulgi podatkowe dla tego typu domów winne być rozciągnięte na dłuższy okres czasu niż dla budownictwa dochodowego, a więc przynajmniej na 25—30 lat.

Osiedla tego typu winne być zakładane na zewnętrznym promieniu większych miast przez co możnaby wprowadzić znaczne ułatwienie budowlane tak przez nabycie tańszego gruntu jak i przez pewną prostotę w budownictwie.

Pod taniemi mieszkaniami należy rozumieć mieszkania 2 i 3 izbowe o wymiarach powyżej podanych.

Tą akcją budowlaną winne zająć się Zarządy Gmin, ewentualnie powołane do tego instytucje dobra publicznego przez zarządy gminne patronowane.

3. Koniecznym jest otoczyć przemysł budowlany większą niż dotąd opieką i stworzyć dla niego takie warunki w których mógłby się rozwinać.

4. Zwolnić zupełnie cały przemysł budowlany i materiały budowlane od podatku obrotowego a conajmniej obniżyć do 1/2⁰/₀ (jak dla hurtowników w innych działach).

5. Zmienić system obciążeń społecznych i przez to zniżyć obciążenia społeczne do połowy.

6. Fundusz bezrobocia używać na cele produktywne przez zatrudnienie bezrobotnych względnie przez otrzymane ekwiwalentu w pracy.

7. Obniżyć taryfy kolejowe dla materiałów budowlanych.

8. Przyznać nowym budowom dłuższy okres lat wolnych od podatków.

9. Uznać przemysł budowlany za sezonowy i zmienić 8-godzinny dzień pracy w tym przemyśle tak, aby roczna ilość godzin pracy wyniosła minimum 2400 godzin.

10. Użyć kwoty z podatku lokatorskiego oraz dotacje Rządu na wyrównanie odsetek pożyczek budowlano - hipotecyjnych i tem samym spowodować potanieenie kredytu budowlanego.

11. Prowadzić ze względu na istniejące kartele kontrolę cen materiałów budowlanych.

12. Przy wydawaniu pożyczek dążyć do zostawienia miejsca wolnego na hipotece.

13. Należy dążyć do utworzenia Banków Komunalnych w poszczególnych dzielnicach na wzór Poznańskiego Banku Komunalnego lub dawnego Zakładu Kredytowego Miast Małopolski.

14. Koniecznem jest określone wysokości kredytów zgóry w celu zabezpieczenia ciągłości robót.

15. Należy uznać możność użycia funduszków kas oszczędności jako zastępczych z funduszu budowlanego.

16. Zarządy miejskie powinny w pełni wykorzystać uprawnienia przyznane im ustawami w dziedzinie polityki terenowej.

17. Ponadto winne Zarządy Miejskie dołożyć wspólnych starań dla niedopuszczenia do nadmiernego wzrostu cen gruntów budowlanych. Cel ten osiągną przez opracowanie planu rozbudowy i oznaczenie stref budowlanych, przez stosowanie „prawa budowy“ i przez celową politykę drogową i komunikacyjną. Ponadto winne Zarządy gminne wziąć bezpośredni udział w skupie terenów i ich parcelacji, oddziałując w ten sposób bezpośrednio na cenę parcel budowlanych. Równocześnie winne Zarządy miejskie dążyć do rejonowania ruchu budowlanego dla ułatwienia kwestji drogowej i umożliwienia zaprowadzenia potrzebnych budownictwu instalacyj.

18. Miejski skup gruntu i parcelacja winne być jedynie regulatorem cen, a nie powinny przekształcić się w monopol.

W celu przeprowadzenia skupu, jak i budowy odpowiednich wstępnych inwestycji, umożliwiających rozpoczęcie na danych gruntach miejskich, przeznaczonych na parcelację — zabudowywanie, winien być utworzony przy Zarządach gmin specjalny fundusz regulacyjno - drogowy.

Prywatna parcelacja, dążąca do godziwych zysków, jest pożyteczną i nie powinna być przez Zarządy miejskie zwalczaną.

19. Podatek od niezabudowanych placów nie przyczynia się do potanieenia gruntów w okresie, gdy popyt na

parcele budowlane jest b. słaby i ceny są niskie. Podatek ten obarczony dodatkami gminnymi, jest bardzo uciążliwy, ponieważ jest pobierany od obiektów nie przynoszących dochodów. Prócz tego sprzedawca w czasie pomyślnej konjunktury będzie dorzucać ten podatek płacony przez szereg lat do ceny gruntu i powodować przez to drożyznę.

Pozatem na wniosek p. Rodowicza Zjazd wypowiada się za koniecznością stworzenia Instytutu Budownictwa, któryby zbierał i publikował doświadczenia dokonane przy budowach, jak również przeprowadzał odpowiednie próby i doświadczenia.

W końcu zostaje przyjęty wniosek pp. Różańskiego, Ulama i Rodowicza, aby ogłosić referaty zgłoszone na Zjazd Fachowców w „Wiadomościach“ jak również i uchwały XII-go Zjazdu Delegatów i rozesłać do zainteresowanych Sowarzyszeń.

II. Sprawa uregulowania ruchu samochodowego.

Referuje p. Prezes Rybicki wskazując, że unormowanie ruchu samochodowego jest koniecznem ze względu na to, że obecny ruch dziko prowadzony nie daje dostatecznych gwarancji bezpieczeństwa jak również stwarza nie celową, ze względu na ogólną gospodarkę Państwa, konkurencję z kolejami — i zgłasza następujące wnioski:

1. Publiczny ruch samochodowy wymaga unormowania w drodze przymusu koncesyjnego.

2. Dzika konkurencja ruchu samochodowego, wobec kolei, wymaga uporządkowania na podstawie rejonowania, t. j. wyznaczenia zakresu pracy z jednej strony dla ruchu samochodowego, z drugiej strony dla ruchu kolejowego, na podstawie najbardziej ekonomicznego wyniku pracy, na zasadzie pracy gospodarczej.

3. Aby to rejonowanie przeprowadzić, należy przede wszystkim ustalić te same warunki pracy, to znaczy te same przywileje i te same ciężary dla obydwóch środków komunikacyjnych.

4. Przeprowadzenie tych samych zasad dla obydwóch środków komunikacyjnych wymaga, aby nadzór nad obydwoma środkami komunikacyjnymi spoczywał w jednym ręku.

5. Tym organem nadzorczym winno być Ministerstwo Komunikacji, które jest powołane do ustalenia ogólnego planu

komunikacyjnego na podstawie zasady uzyskania największego wyniku najmniejszym nakładem pracy i pieniędzy.

W dyskusji zabierali głos pp.: Ulam, Prof. Radziszewski, Bielicki, Gąssowski, Olszewski, Früauff, Nadolski, występując częściowo przeciwko koncesjom i krępowaniu inicjatywy prywatnej.

Pan Gą s s o w s k i zgłasza wniosek:

XII-ty Zjazd Delegatów zwraca uwagę czynników miarodajnych na konieczność wprowadzenia w życie uchwał III-go Zjazdu Polskich Techników Zrzeszonych, a mianowicie:

1. Należy uregulować ruch publiczny samochodowy ustawowo ze względu na wymogi bezpieczeństwa publicznego wkładając odpowiedzialność cywilną i karną na przedsiębiorstwa samochodowe w takiej samej mierze, w jakiej ona ciąży na przedsiębiorstwach kolejowych.

2. Stała wspólna współpraca i ścisłe porozumienie między Zarządami kolejowymi i Organizacjami Przedsiębiorstw Samochodowych jest pożądaną w celu podziału, względnie uzupełnienia komunikacji.

3. Zarządy Kolei Państwowych i Kolei Prywatnych winne być uprawnionemi do stwarzania ruchu autobusowego na warunkach prawnych, obowiązujących przedsiębiorstwa prywatne.

4. Stworzenie planu sieci autobusowej na cały kraj i podział na kategorie.

5. Poprawa dróg.

6. Poparcie krajowych fabryk.

7. Stworzenie szkoły mechaników samochodowych.

8. Stworzenie przez subwencje dawane przez Rząd i Samorządy podstaw do powstania przedsiębiorstw autobusowych należycie zorganizowanych i odpowiedzialnych.

Wobec cofnięcia przez p. Prezesa Rybickiego swych wniosków, jedynie wniosek p. Gąssowskiego zostaje poddany pod głosowanie i przyjęty.

III. Sprawa Węgłowa.

Referuje p. Prof. B. Deryng, wskazując na ważność zagadnienia węglowego i powołując się na publikacje, z których wynika, że sprawa otrzymywania sztucznej benzyny z węgla jest sprawą nadzwyczaj aktualną u naszych sąsiadów na zachodzie, a nawet na wschodzie, pomimo, że posiadają oni najbogatsze złoża naftowe.

Eksploatacja węgla brunatnego w Niemczech wzrasta z roku na rok. Węgiel brunatny jest stosowany do bezpośredniego spalania w dużych elektrowniach okręgowych, do brykietowania i spalania przez koleje i marynarkę oraz do przemysłu chemicznego.

Do eksploatacji złóż węgla brunatnego wprowadzono mechanizację dającą b. dobre wyniki.

W konkluzji stawia następujące wnioski:

1. Sprawa węglowa jest nadal aktualną i nie schodzi z porządku rozważań Związku.

2. Wzywa się Stowarzyszenia Zrzeszone do żywszego zajęcia się sprawą węglową i zagadnieniami energetycznymi i popularyzowania ich znaczenia drogą odczytów i referatów.

3. Prosić Wyższe Uczelnie Techniczne, aby zechciały położyć nacisk na problemy z zakresu zagadnień energetycznych.

Po krótkiej dyskusji wnioski zostały przyjęte.

Prócz tego na wniosek p. Gąssowskiego wyrażono podziękowanie p. Prof. Deryngowi za wyświetlenie sprawy węglowej i zwrócono się do niego z prośbą, aby i nadal sprawę węglową energicznie prowadził.

IV. Budżet na rok 1931.

Skarbnik p. Myszczyński odczytuje budżet na rok 1931:

Dochód		Wydatki	
Składki członkowskie		Sekretarjat	10.000.—
6.000 a zł. 4	24.000.—	Wiadomości	15.000.—
Zaległe składki	2.000.—	F. I. S.	3.000.—
Wydawnictwo	2.000.—		
	<hr/>		<hr/>
	28.000.—		28.000.—

Zabiera głos następnie p. Kaczmarek i wypowiada w związku z poprzednim Zjazdem uwagi co do przewodniczenia przez Prezydium podczas wyborów nowego Zarządu oraz co do nieściśności w protokóle Zjazdu prosząc, aby protokoły na przyszłość ogłaszać po zatwierdzeniu.

W dyskusji nad powyższym wnioskiem zabierali głos pp.: Rodowicz, Różański, Olszewski, Kamieński, Maćkowiak i Wojciechowski; zdecydowano, wobec konieczności jaknajszybszego ogłaszania protokółów po Zjeździe pozo-

stać przy dotychczasowym systemie z tem, że ewentualne sprostowania będą dodatkowo drukowane.

Następnie pp. Reguła i Gąsowski podnieśli celowość wydawania „Wiadomości”, jako tygodnika. W odpowiedzi na powyższe pp.: Rodowicz, Kamiński i Rybicki podkreślili niemożność wydawania obszerniejszych numerów wobec braku odpowiednich środków, podkreślając znaczenie międzynarodowe drukowania bibliografji, oraz konieczności wydawania tygodnika.

Budżet bez zmian uchwalono.

V. Sprawa projektowanej Ustawy o wykonaniu zawodu inżyniera i o Izbach Inżynierskich.

Pierwszy mówca, prezes Lwowskiej Izby Inżynierskiej, referent sprawy p. Gąsowski, omawiając rys historyczny zabiegów o ustalenie stanowiska inżyniera w państwie i społeczeństwie, wskazał na poszczególne etapy starań rozwoju tej kwestji, który znalazł swój wyraz w ustawie z r. 1922 o ochronie tytułu inżyniera, ustawie o mierniczych przysięgłych z 1925 r. i wreszcie w odpowiednich §§-ch ustawy budowlanej z 1928 r., poczem zaznaczył swoje stanowisko względem projektowanej Ustawy: uznając za konieczne natychmiastowe powstanie Izb Inżynierskich, uważa za niezbędne rozszerzenie ustawy na górników i rolników, odkładając sprecyzowanie zakresu uprawnień inżyniera do czasu wypowiedzenia się w tej kwestji samych Izb Inżynierskich. Utworzenie zaś Izb w naszej strukturze życia gospodarczego wobec już istniejących Izb różnych zawodów (lekarzy, adwokatów, rzemieślniczych i przemysłowo - handlowych) jest koniecznem, jako organ samorządowy, skupiający inżynierów w samodzielnej praktyce, a umożliwiający reprezentację ogółu i gwarantujący im głos w państwowych instytucjach doradczych.

Powołując się na istniejącą od 1913 r. w Małopolsce Izbę Inżynierską we Lwowie, wyraził przekonanie, iż jej ustawa lepiej ujmowała organizację stanu inżynierskiego, niż obecnie przedstawiony zarys projektu. W zakończeniu swego przemówienia zaznaczył, iż jego zdaniem Izby nie wykluczają istnienia Stowarzyszeń Technicznych.

Następny referent tej sprawy Prof. I. Radziszewski stwierdza, iż ustawa dotyczy inżynierów cywilnych, przysięgłych i autoryzowanych, geometrów przysięgłych, w czasie przejściowym inżynierów upoważnionych, jak również prof. wyższych szkół i docentów habilitowanych,

a wyłącza inżynierów, pracujących nie samodzielnie i nie prywatnie, a więc zatrudnionych w instytucjach i przedsiębiorstwach państwowych i samorządowych, a nawet w prywatnych. Ponieważ prócz tego Ustawa nie obejmuje inżynierów rolników, górników, ogrodników i hutników, to ilość osób, mających reprezentować, wyniesie około 10⁰/₀ ogólnej liczby inżynierów, przytem w tej liczbie 10⁰/₀ przeważać będą architekci, kierownicy przedsiębiorstw budowlanych i geometrzy.

Taka liczba, zdaniem mówcy, nie może reprezentować stanu inżynierskiego, który już jest zorganizowany w 27 zrzeszonych Stowarzyszeniach Polskich, liczących ogółem 6800 członków, stojących na wyższym poziomie społecznym, niż obojętni, a przymusowo wcieleni do Izby.

Najkrótszym i może najlepszym sposobem stworzenia Izby, byłoby utworzenie reprezentacji Inżynierskiej, przez powołanie delegatów, zarówno Stowarzyszeń Polskich, jak i mniejszościowych.

Brakiem projektu Ustawy jest zbyt szczupły zakres działania Izby, który powinien być bardziej rozszerzony dla ciała reprezentującego ogół inżynierów.

Stworzenie specjalnej kategorii inżynierów cywilnych uważa za szkodliwe, gdyż przyznanie prawa projektowania i wykonywania robót tylko nielicznej grupie pracujących „samodzielnie i prywatnie“ jest skrupowaniem wolności pracy, zagwarantowanej przez Konstytucję.

Nawet Państwo i Samorzady, nie mówiąc już o fabrykach i przedsiębiorstwach prywatnych, musiałyby się udawać do inżynierów cywilnych przy wszelkich robotach technicznych.

Szczególnie uciążliwym byłoby działanie ustawy dla prowincji i kresów, gdzie liczba inżynierów cywilnych z konieczności byłaby znikoma, powodowałoby to dążenie do obejścia ustawy i upadek moralności. Poprawa obecnych stosunków raczej lepiej będzie zabezpieczona przez zastrzeżenie kontroli i pociąganie do odpowiedzialności w razie potrzeby i zamawiającego.

Kategorię inżynierów przysięgłych uważa referent nie tylko za pożyteczną, a nawet niezbędną, jako swego rodzaju notarjat techniczny.

W konkluzji referent wypowiada się za stworzeniem kategorii inżynierów przysięgłych, a kategorycznie przeciwstawia się kategorii inżynierów cywilnych, a w razie

uznania konieczności tworzenia izb inżynierskich, uważa, że winny być oparte na innych podstawach.

Trzeci referent prof. Politechniki Lwowskiej **N a d o l s k i** przyznaje, iż omawiany projekt ustawy posiada pewne braki: uznając, iż nie jest ona za bardzo szczegółowa, proponowałby ustalenie zakresu uprawnień przekazać ustawodawczo Rozporządzeniom Wykonawczym Min. Rob. Publ.; projekt mało zabezpiecza interesy zawodowe inżynierów, gdyż dopuszcza i innych do wykonywania zawodu.

Wśród inżynierów tylko ci z nich, którzy pracują „samodzielnie i prywatnie“ należą do zawodów wolnych, analogicznie, jak w świecie prawniczym tylko adwokaci i rejenci, którzy posiadają właśnie odrębne izby. Zdaniem referenta zatem Izby nie powinny być powszechnie, a łączyć jedynie inżynierów cywilnych i przysięgłych, bez czego praca wolnopraktykującego nie będzie dostatecznie zabezpieczona.

Mówca nie podziela obaw poprzedniego mówcy, co do żywotności przyszłych Izb, wskazując na rozrost i znaczenie Izb Inżynierskich w Czechosłowacji, gdyż poszczególne braki dadzą się usunąć w drodze nowelizacji. Z całego szeregu szczegółów uwydatnia jednak luki ustawy, dotyczące rzeczoznawstwa i prawa zastępstwa interesów technicznych klienta wobec władz, oraz kategorycznie wypowiada się przeciwko udzielaniu uprawnień przez Wojewodów.

Opowiadając się zasadniczo za projektowaną ustawą, proponuje powołać w łonie Związku P. Z. T. Komisję dla omówienia i sformułowania pożądaných poprawek.

Przewodniczący Zjazdu, Prezes Zw. P. Z. T. Inż. **Stanisław R y b i c k i**, podziękowawszy referentom i otwierając dyskusję, zaznacza, iż wobec konieczności wypowiedzenia się wszystkich delegatów, a zarazem dla skrócenia dyskusji, prosi mówców by po zaznaczeniu swego stanowiska stawiali konkretne wnioski załatwienia sprawy.

Następny mówca Wice - Prezes **A. K a m i e ń s k i**, delegat Stow. Polskich Inżynierów Górniczych i Hutniczych oraz Polskiego Stow. Inżynierów i Techn. woj. Śląskiego, wyjaśnia, że Zarząd otrzymał projekt Ustawy z Min. Rob. Publ. z wezwaniem wyrażenia swej opinii przed 1 listopada r. b.

Przewidując, iż w tak krótkim czasie trudno było Stowarzyszeniom Zrzeszonym przeprowadzić zasadniczą dyskusję, proponuje zwrócić się do Pana Ministra Rob. Publ.

z prośbą o przedłużenie terminu wyrażenia swej opinii. Następnie, uznając potrzebę reprezentacji ogółu inżynierów, mówca wzywa do stania w tej sprawie na gruncie ogólnopolskim, bez oglądania się na różnice narodowościowe i dzielnicowe, i wyraża przekonanie, iż syndykalizm jest obecnie panującym prądem społecznym w Europie. Z tego punktu widzenia rozpatruje projekt Ustawy, zaznaczając, iż pomija część jego I o wykonywaniu zawodu inżyniera.

Omawiając część drugą o Izbach Inżynierskich, podkreśla sprzeczność pomiędzy treścią projektu Ustawy, a jego tytułem, gdyż Izby Inżynierskie w projektowanej formie będą Izbami tylko Inżynierów Cywilnych i Przysięgłych, wobec czego w konkluzji, w myśl swoich uprzednich przesłanek, wypowiada się za stworzeniem Izb Inżynierskich, obejmujących cały stan inżynierski.

Delegat Stowarzyszenia Polskich Techników w Wilnie, p. Olszewski, odczytuje list jednego z inżynierów w którym autor wypowiada się przeciwko projektowi ustawy z następujących względów:

1. ograniczenie wolności pracy nie jest wywołane nakazami życia i spowoduje jedynie zbytek jego skrępowanie, hamując zapał młodych sił inżynierskich;

2. bezpieczeństwo publiczne bardziej jest oparte w technice na wiedzy inżyniera, niż na ustawowym ujęciu jego uprawnień, gdyż te w wielu wypadkach czynią z twórcy — inżyniera - rzemieślnika;

3. Izby Inżynierskie uważa za zbędne, gdyż ogół Inżynierów nie jest w stanie utrzymać projektowane Izby Inżynierskie i Stowarzyszenia Techniczne, które wykazały się swą żywotnością i działaniem na korzyść dobra publicznego.

Mówca zaznacza, iż list przeczytał dlatego, iż na zebraniu ad hoc zwołanym, treść tego listu zyskała uznanie większości zebranych i ze swej strony podkreśla niebezpieczeństwo ustawy dla kresów, gdzie żywioł polski, pracujący przeważnie w instytucjach państwowych i samorządowych, łatwo mógłby uleść majoryzacji żywiołów obcych.

W końcu zgłasza wniosek, aby prosić o odroczenie ustawy do czasu szczegółowego omówienia tej sprawy w Stowarzyszeniach i opracowania nowego projektu ustawy.

Następny mówca, delegat Wołyńskiego Stowarzyszenia Techników, p. Bielicki, komunikuje, iż jego Stowarzyszenie wypowiedziało się za przyjęciem projektu

Ustawy, co jednak nie zgadza się z jego osobistym przekonaniem. Ponieważ przed Zjazdem w Warszawie miał możliwość rozmawiać przygodnie z osobą, znającą poglądy, panujące w rozpatrywanej sprawie wśród pracowników Ministerstwa Robót Publicznych, przeto uważa za konieczne podzielić się temi wiadomościami z ogółem delegatów.

Mówca został poinformowany, iż w miarę dyskusji i rozważań w łonie samego Ministerstwa zmniejszał się zakres działania Ustawy, jak i co do wykonywania zawodu inżyniera, tak i co do Izb Inżynierskich, wyjaśniając jednocześnie, iż inżynierowie górnicy zostali wyjęci z pod działania ustawy na skutek interwencji Min. Przemysłu i Handlu, oraz, że inżynierowie cywilni i przysięgli, w myśl intencji twórców projektu, mogą uprawiać swój zawód na całym terytorjum państwa. Następnie, opierając na referacie prof. Radziszewskiego, rozwija myśl pożytku i potrzeby stworzenia Izb Technicznych, złożonych z 3 Kół (techników, inżynierów oraz inżynierów przysięgłych), które w kierunku poziomym mogłyby się dzielić na sekcje podług specjalności.

Wreszcie w zakończeniu przedstawia konkretny wniosek stworzenia Izb Inżynierskich (ewentualnie Technicznych) podług Ustawy wypracowanej na podstawie projektu Komisji z udziałem przedstawicieli zainteresowanych Ministerstw i Związku Polskich Zrzeszeń Technicznych.

Za podstawowe tezy projektu winny być przyjęte następujące cechy izb inżynierskich:

1. ich powszechność,
2. samorządność i samodzielność,
3. prawo wykonywania władzy dyscyplinarnej, w imieniu państwa winno być uzupełnione przywilejem wstrzymania odpowiedzialności sądowej co do wykroczeń przeciw obowiązkowi zawodu, do czasu wydania obwinionego sądom państwowym przez Sąd dyscyplinarny.
4. Poszczególne Izby winny się łączyć w Naczelną Izbę Inżynierską, która by była Instytucją odwoławczą dla poszczególnych Izb, tak jak to ma miejsce u lekarzy i adwokatów.

Wice - Prezes Związku p. Inż. Stanisław R o d o w i c z, delegat Stowarzyszenia Techników Polskich w Warszawie oraz jego Prezes, zaznacza na wstępie stanowisko swych mandatarjuszy, oświadczając, iż przedłożony projekt jest nie do przyjęcia, gdyż powierza przedstawicielstwo zawodu inżyniera nielicznej garstce tego stanu,

podczas gdy Związek Zrzeszeń niejednokrotnie, organizując powszechne Zjazdy Techników Zrzeszonych w sprawach ogólnopolskich (w Warszawie, we Lwowie i w Poznaniu) dał niezbitą dowody swej chęci współpracy z budowniczymi państwa.

Toteż uważa, iż rolę Izb Inżynierskich w zupełności może spełniać Związek P. Z. T., jako organizacja licząca 6800 członków i obejmująca znaczną większość Stowarzyszeń.

Zgodnie z opiniami poprzednich mówców o części I projektu, dotyczącej wykonywania zawodu inżyniera, oświadcza się przeciw zgłoszonemu projektowi i proponuje utworzenie reprezentacji inżynierów, złożonej z delegatów Stowarzyszeń Technicznych.

W końcu zgłasza wniosek: Zjazd uznaje przedłożony projekt za niewystarczający i upoważnia Prezydium do zakomunikowania opinii Zjazdu P. Ministrowi Robót Publ. wraz z prośbą o odroczenie wydania ustawy, zwrócenia się do innych zainteresowanych Ministrów oraz do udania się z delegacją do P. Prezydenta w celu poparcia zamierzeń Zjazdu.

Dalszą akcję w tej kwestji winna opracować oddzielna Komisja.

Delegat Związku Polskich Inżynierów Kolejowych p. W. G a s s o w s k i, przyłączając się do opinii p. Rodowicza, uznaje stworzenie Izb za niecelowe, gdyż istniejące organizacje mogą z powodzeniem spełniać zadania, włożone na Izby Inżynierskie, których utworzenie mogłoby spowodować osłabienie, a nawet zanik Związków i Stowarzyszeń Technicznych. Dla zabezpieczenia interesów bezpieczeństwa publicznego wystarczą przewidziane w projekcie ustawy egzamina na prawo wykonywania robót budowlanych.

Następny mówca, delegat Stowarzyszenia Techników w Poznaniu p. K a c z m a r e k przypomina, że w roku 1927 na Zjeździe Delegatów w Lublinie zapadła uchwała, że uprawnień inżyniera nie należy ustalać ustawowo, gdyż spowoduje to skrępowanie inicjatywy zdolnych jednostek. Projekt ustawy musi być rozpatrywany, jako rezultat egoizmu klasowego pewnych jednostek, względnie ugrupowań.

Projekt pozbawia, zdaniem mówcy, prawa wykonywania zawodu wszystkich techników z wykształceniem średnim, co musi kolidować z intencjami Min. W. R. i O. P., które średnie szkolnictwo zawodowe rozbudowuje i popiera.

Pozbawienie zaś możliwości nie skrępowanego wykonywania zawodu licznej rzeszy absolwentów średnich szkół technicznych nie leży w interesie Państwa, przeciwnie, pozbawiając liczną grupę ludzi ich elementarnych praw, stworzymy liczne rzesze malkontentów.

Następnie mówca zaznacza, że projekt Ustawy specjalnie faworyzuje inżynierów - architektów na niekorzyść innych specjalności.

Wobec powyższego zgłasza następujący wniosek:

Zważywszy konsekwentną linię Związku P. Z. T. w sprawie uprawnień inżynierów i techników XII-ty Zjazd Delegatów zechce uchwalić, że uprawnień inżynierskich nie należy ustalać ustawowo, gdyż krępuje to inicjatywę zdolnych jednostek.

Pan T w a r d o w s k i, delegat Stowarzyszenia Inżynierów i Architektów w Poznaniu zaznacza, że powitali oni z ulgą pojawienie się zapowiedzi ustawy, któraby pozwoliła inżynierowi zająć odpowiednie stanowisko w społeczeństwie.

Przyznaje, że projekt posiada braki, jednak proponuje projektu nie odrzucać ani rozpatrywania szczegółowego nie odraczać, wyłonić zaś Komisję, któraby projekt Ustawy szczegółowo rozpatrzyła i przedstawiła obecnemu Zjazdowi odnośną rezolucję.

Następnie w imieniu Polskiego Towarzystwa Politechnicznego przemawiał Dyr. Okr. Dyr. R. P. we Lwowie Inż. B l u m, który wyraża wdzięczność Panu Ministrowi R. P. za podstawienie sprawy uregulowania stanowiska inżyniera w Państwie i Społeczeństwie na porządek dzienny.

Podkreślając potrzebę obrony interesów obywateli przed nadużyciami niesumiennych techników, stwierdza kategorycznie pożytek projektowanej ustawy, wymagającej prócz wiedzy teoretycznej i dostatecznej praktyki, jeszcze znajomości ustawodawstwa technicznego i administracyjnego. Takie wymogi od wykonywujących prywatnie a samodzielnie zawód inżyniera wzbudzą zasłużone zaufanie do całego stanu inżynierskiego pomimo, iż projekt ustawy nie nadaje inż. cywilnym prawa wyłączności wykonywania zawodu.

Wyjaśnwszy, iż projektowane Izby Inżynierskie będą reprezentować i jednoczyć tylko inżynierów cywilnych i przysięgłych, wyraża pogląd, że reprezentacja ogółu inżynierów i w przyszłości pozostanie udziałem Związku P. Z. T. Polemizując z zarzutami zbytniej ingerencji władz ad-

ministracyjnych II instancji, wyraził swoje uznanie dla przepisu, nadającego Wojewodom prawo sprzeciwu co do przyznania uprawnień inżyniera cywilnego i przysięgłego, gdyż taki tylko przepis uchronić może Izby Inżynierskie od czynników niepożądanych, wrogich Państwu i Społeczeństwu.

W konkluzji wypowiada się za przyjęciem projektu Ustawy bez zmian.

W swym powtórnym przemówieniu Prezes Izby Inżynierskiej we Lwowie p. G a s i o r o w s k i wykazał konieczność uregulowania uprawnień, przewidzianych w ustawach: o tytule inżyniera, wodnej i budowlanej.

Wprowadzenie ograniczeń przy wykonywaniu zawodu inżyniera jest wywołane przez rozwielenie dyletantyzm, dla usunięcia którego są przeznaczone Sądy Dyscyplinarne, urzędujące przy Izbach. Izby Inżynierskie stworzone w b. Monarchji Austrjackiej w r. 1913, drogą spadku przeszły do Państw Sukcesyjnych, a w Czechosłowacji, Jugosławji i Austrii cieszą się powszechnym uznaniem i zaufaniem.

Prof. Politechniki Lwowskiej p. Z i p s e r w toku polemiki z poprzednimi mówcami zbijał ich zarzuty co do ograniczenia terenu działalności inżyniera cywilnego i przyznania im monopolu pracy. Podkreślając dodatnią działalność Izby Lwowskiej, wypowiedział się za utworzeniem Izb na szerszej podstawie tak, aby w niej mogli uczestniczyć inżynierowie zatrudnieni w przemyśle.

Delegat Stowarzyszenia Techników Polskich w Toruniu p. W o j c i e c h o w s k i wypowiedział się przeciw ustawie, przypominając, iż poprzednie uchwały Zjazdu Związku P. Z. T. nie uznawały ustawowego określenia zakresu uprawnień stanu inżynierskiego. Jest zwolennikiem szerszego światopoglądu na zadania świata technicznego, i, jako taki, występuje w obronie interesów szerokich warstw techników ze średnim wykształceniem technicznym, solidaryzując się ze stanowiskiem delegata Stowarzyszenia Techników w Poznaniu, p. Kaczmarmkiem.

Przedstawiciel Koła Techników w Ostrowcu p. D a b k o w s k i, opowiedziawszy się za koniecznością stworzenia Ogólnego Przedstawicielstwa Stanu Inżynierskiego, odrzuca projekt ustawy, jako obejmującej znikomą mniejszość ogółu inżynierów i popiera wniosek p. Rodowicza.

Delegat Stowarzyszenia Polskich Inżynierów Przemysłu Naftowego w Borystawiu p. R e g u ł a wypowiedział

zał, że takie działy jak górniczy, hutniczy, naftowy i geologiczny nie zostały objęte ustawą.

Zgłaszając szereg zasadniczych poprawek (do § § 2, 10, 21, 24) wita ustawę, jako próbę ugruntowania podstaw prawnych zawodu inżynierskiego.

Następny mówca, delegat Stowarzyszenia Techników w Sosnowcu, p. K r z y ż k i e w i c z, rozróżnia 2 odrębne kwestje: wyrażenie opinji o projekcie ustawy i sprawę powszechnej reprezentacji inżynierów. W pierwszej kwestji oświadcza się przeciw projektowi, uznając jego ramy za zbyt ciasne, by świat inżynierski mógł widzieć w projektowanych izbach urzeczywistnienie swych dążeń do zdobycia należnego mu stanowiska w życiu. Mówca kładzie nacisk na konieczność skryształowania poglądów na budowę ciała przedstawicielskiego i proponuje pominąć szczegółowe rozważanie artykułów projektu Ustawy, obejmującej tylko fragment zawodowej działalności inżyniera.

Reprezentant Krakowskiego Towarzystwa Technicznego p. L. N i t s c h przychylając się do stanowiska poprzedniego mówcy proponuje wobec wielu ujawnionych braków projektu, nie rozpatrywać go szczegółowo i oświadcza, iż niepodobna się zgodzić na podobny projekt. Uznając potrzebę ogólnej reprezentacji inżynierów, zgłasza wniosek formalny zamknięcia dyskusji i wnosi projekt uchwały:

XII-ty Zjazd, uważając za potrzebne stworzenie Ogólnej Izby Inżynierskiej, nie zgadza się na przedłożony projekt Ustawy; Zjazd poleca Zarządowi Związku:

1. Przeprowadzić ankietę wśród Stowarzyszeń Zrzeszonych co do postawionej przez Zjazd kwestji,

2. wyłonić ze Związku Komisję dla opracowania odrębnego projektu oraz

3. poinformować o stanowisko Związku P. Ministra Robót Publicznych i prosić go o wstrzymanie swej decyzji.

Po powtórnem przemówieniu p. O l s z e w s k i e g o, w którym potwierdzał swoje poprzednie stanowisko i popierał wnioski p. Rodowicza, Prezes R y b i c k i, zamykając listę mówców w sprawie merytorycznej, udzielił głosu referentowi sprawy p. Prof. R a d z i s z e w s k i e m u, który w swem przemówieniu opierając się na wyrażonem już poprzednio w dyskusji pomyśle Izb Technicznych, wyraża przekonanie, że nie można od decyzji w sprawach technicznych odsuwać techników ze średniem wykształceniem. Spowodowałoby to konieczność stwarzania obok Izb Inżynierów również i przedstawicielstwa techników. Istnienie

dwóch równorzędnych ciał, powołanych do decyzji w jed-nych i tych samych sprawach ogólnych, mogłoby w razie różnicy zdań, wywołać komplikacje, pomniejszające wagę i znaczenie obu reprezentacyj. Mówca nie widzi przeszkód, aby oba te ciała złączyć w jeden organ o charakterze ofi- cjalnym, pod nazwą Izba Techniczna, z podziałem na Koło Inżynierów i Koło Techników, które to Koła mogłyby się łączyć w sprawach wspólnych, a wydawać oddzielne opinie tyczące się interesów zawodowych poszczególnych Kół.

Przechodząc do rozpatrywania pierwszej części Ustawy polemizuje z wywodami zwolenników projektu, zaznaczając, iż analogja zawodu inżynierskiego z zawodami lekarzy i ad- wokatów nie jest zupełna. Ścisłe zapatrzenie się na przy- wileje adwokatów i lekarzy byłoby grą niebezpieczną, ochro- ną niedołęgów i inwalidów życiowych.

W konkluzji powtarza uprzednio wypowiedzianą uwagę o potrzebie inżynierów przysięgłych, jako niejako przedsta- wicieli notariatu technicznego.

W dyskusji nad wnioskiem p. N i t s c h a zabierali głos w sprawie uzupełnień i poprawek pp.: Rybicki, Nitsch, Olszewski oraz prof. Nadolski, który proponował uzupełnić wniosek złożeniem p. Ministrowi Robót Publicznych wy- ciągu z protokołu posiedzeń z zaznaczeniem opinii poszcze- gólnych Stowarzyszeń.

Po formalnej dyskusji nad sposobem załatwienia pro- pozycji p. Prof. Nadolskiego Zjazd polecił Prezydjum wygo- towanie odnośnego wyciągu.

Następnie p. Wojciechowski zgłosił poprawkę do wnio- sku p. Nitscha, aby propozycja p. Prof. Radziszewskiego w kwestji dopuszczenia do Izb i techników ze średnim wy- kształceniem była zaznaczona w uchwale. Poprawka ta po wyjaśnieniach, że propozycja wejdzie w skład ankiety zosta- ła przez Zjazd odrzucona.

W głosowaniu poszczególnymi Stowarzyszeniami po- dług klucza przewidzianego Statutem ustalono, iż głosów prawomocnych jest 49 z których 41 padło za przyjęciem wniosku, a osiem przeciw, wobec czego wniosek został przy- jęty.

Ostateczna stylizacja wniosku została powierzona Pre- zydjum.

Uchwała brzmi jak następuje:

XII-ty Zjazd Delegatów, po szczegółowej dyskusji nad projektem „Ustawy o wykonaniu zawodu inżyniera i o iz- bach inżynierskich“, nadesłanej przez P. Ministra Robót

Publicznych, nie wypowiada się za przyjęciem projektu Ustawy w jego obecnym brzmieniu, natomiast uważa za konieczne utworzenie oficjalnej reprezentacji, obejmującej ogół inżynierów.

W tym celu Zjazd poleca Zarządowi Związku P. Z. T.:

1. rozpisać ankietę do Zrzeszonych Stowarzyszeń w tej sprawie;
2. opracować na podstawie ankiety projekt Ustawy, upoważniając Zarząd do porozumiewania się z zainteresowanymi Ministerstwami;
3. uprosić osobiście P. Ministra Robót Publicznych, aby odroczył wydanie Ustawy do czasu złożenia przez Związek swego projektu.

VI. Wniosek Stowarzyszenia Polskich Inżynierów Przemysłu Naftowego w sprawie ubezpieczeń społecznych pracowników umysłowych.

Referuje p. T. Reguła. Podkreśla nienormalne stosunki panujące w tej dziedzinie, trudność otrzymania renty, niskiej jej poziom przy stosunkowo dużych obciążeniach, zbyt późny wiek dający możliwość jej otrzymania (około 65 lat) i t. p.

Tak na przykład średnia wysokość rent wypłacanych przez Lwowski Zakład wynosi 163 zł. miesięcznie.

Wobec powyższego w imieniu Stowarzyszenia Polskich Inżynierów Przemysłu Naftowego zgłasza następujący wniosek:

Zjazd Delegatów Związku Polskich Zrzeszeń Technicznych stwierdza konieczność jak najszybszej nowelizacji Dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej o Ubezpieczeniu Pracowników Umysłowych z dnia 24 listopada 1927 r. Zjazd wzywa Zarząd Związku by wyłonił specjalną Komisję, złożoną z 5 reprezentantów, w tem 3-ch z Zrzeszeń Technicznych istniejących w tych okręgach Polski, w których istniały przed wyjściem Dekretu o Ubezpieczeniu Zakłady Pensyjne Prywatnych Pracowników Umysłowych, celem uzgodnienia stanowiska odnośnie nowelizacji wspomnianego dekretu. Jako miejsce obrad Komisji ustala się lokal Towarzystwa Politechnicznego we Lwowie, powierzając temuż Towarzystwu przewodnictwo komisji, sprawę przybrania znawców prawodawstwa społecznego i techników asekuracyjnych. Po wypracowaniu przez Komisję uzgodnionego projektu nowelizacji dekretu, uprasza się Zarząd

Związku by tenże bezzwłocznie wszczął akcję realizacji zawartych w projekcie postulatów na terenie parlamentarnym, względnie u miarodajnych czynników rządowych.

W dyskusji zabierali głos pp.: Olszewski, Kamieński, Bielicki i Dąbkowski, który proponuje porozumieć się w tej sprawie z Konfederacją Pracy, w celu zaznajomienia się z akcją wszczętą przez nich, a skierowaną ku nowelizacji Dekretu Pana Prezydenta.

Wniosek zostaje uchwalony i Komisja powołana do życia. Przewodnictwo Komisji zostaje powierzone Polskiemu Towarzystwu Politechnicznemu, a siedzibą Komisji zostaje wyznaczony Lwów.

Prócz Polskiego Towarzystwa Politechnicznego do Komisji weszły: Stow. Inżynierów i Architektów w Poznaniu,

Polskie Stowarzyszenie Inżynierów i Techników woj Śląskiego,

Stowarzyszenie Polskich Inżynierów Przemysłu Naftowego,

Stowarzyszenie Techników Polskich w Warszawie, i Stowarzyszenie Techników Polskich w Wilnie.

Komisji przyznano prawo kooptacji.

VII. Sprawa Słownika Technicznego.

Sprawa powyższa została zdjęta z porządku obrad. Jedynie p. A. Kamieński wygłosił komunikat Zarządu, w którym przedstawił prace dokonane przez Zarząd i zawiadomił, że obecnie należy przystąpić do zbierania terminów. Dlatego też zwrócił się z apelem do Zrzeszonych Towarzystw aby zeżyciały zadeklarować, jakie dziedziny wiedzy technicznej podejmą się opracować.

VIII. Sprawy FIS'a.

Zdaje sprawę z ubiegłego Kongresu FIS'a w Pradze Czeskiej p. Prezes Rybicki, przechodząc do aktualnych obecnie zagadnień.

1. Rozpatruje się obecnie sprawę utworzenia przy każdym Związku Narodowym ogniska literatury technicznej z referentami dla poszczególnego narodu, który ma za zadanie wyłaniać z prasy i literatury technicznej ciekawsze zagadnienia i publikować je w swojej prasie.

Pozostaje jeszcze otwartą sprawą zbierania odpowiednich funduszków.

2. Każdy Związek Narodowy ma się wypowiedzieć w sprawie Międzynarodowej Federacji Inżynierów, a mianowicie: czy potrzebna jest Federacja, a jeżeli tak to ma podać jej cele i zadania, jak również czy sprawę utworzenia jej na projektowanym w 1932 r. Międzynarodowym Kongresie w Chicago uznaje za wskazaną, czy też wypowiada się za dalszym odroczeniem jej realizacji. Podkreślając serdeczne przyjęcie, jakie zgotowali Czesi uczestnikom Kongresu FIS'a zawiadamia, że przyszły Kongres ma się odbyć w Paryżu, jako miejscu siedziby Zarządu Federacji Inżynierów Rosyjskich na Emigracji.

IX. Miejsce i termin przyszłego Zjazdu.

Zdecydowano odbyć Zjazd na wiosnę w Warszawie lub innem miejscu, o ile wpłynie odpowiednie zaproszenie miejscowego Zrzeszenia.

Na tem Zjazd zakończono.

KWESTJONARJUSZ ¹⁾ W SPRAWIE IZB I UPRAWNIENI INŻYNIERSKICH.

1. Czy jest potrzebna reprezentacja świata technicznego poza Związkiem P. Z. T.

2. Jeżeli jest potrzeba oficjalnej reprezentacji, to czy w postaci Izb Technicznych, czy Inżynierskich.

3. Czy w skład Izb Technicznych lub Inżynierskich mają wejść:

a) technicy,

b) inżynierowie pracujący prywatnie, w przemyśle, handlu lub innych instytucjach prywatnych i przedsiębiorstwach państwowych,

c) inżynierowie wolno praktykujący (podług nazwy projektu rządowego inżynierowie cywilni i inżynierowie przysięgli),

d) inżynierowie w służbie komunalnej i samorządowej,

e) inżynierowie w służbie państwowej (cywilnej i wojskowej).

4. Propozycje i uwagi co do proponowanego układu organizacyjnego reprezentacji świata technicznego.

A. Stopień I organizacji **Izba Naczelna** (Techniczna lub Inżynierska):

¹⁾ rozestany do Zrzeszeń w celu ustalenia opinii co do projektu Ustawy o wykonywaniu zawodu i o Izbach Inżynierskich.

- a) delegacje poszczególnych Izb, skład i sposób delegowania,
- b) delegacje poszczególnych Sowarzysteń Technicznych ogólnych i fachowych,
- c) ogólnie inżynierskie i techniczne instytucje (Wyższy Sąd Dyscyplinarny, organa prasowe, instytuty badawcze i t. p.).

B. Stopień II organizacji Izby Rejonowe (Techniczne lub Inżynierskie):

- 5. Wewnętrzny szemat organizacji Izb Rejonowych,
 - a) podział na Koła co do sposobu zarobkowania (podług p. 3).
 - b) podział kół na sekcje podług specjalności (górnicza, hutnicza, naftowa, geologiczna, architektoniczna, inżynierji lądowej i wodnej, mechaniczna, elektryczna, meljoracyjna, leśna, chemiczna, geodezyjna, ogrodnicza i rolnicza).

NB. Stowarzyszenia Zrzeszone zechcą przesłać swoje uwagi, jak i co do poszczególnych punktów tak i co do kolejności całego szematu.

6. Propozycje co do zakresu uprawnień techników (w poszczególnych specjalnościach).

7. Zakres uprawnień inżyniera poszczególnych kategorii punktu 3 w stosunku do prawa:

- a) składania odpowiedzialnego podpisu pod projektem,
- b) kierowania robotami technicznymi,
- c) nadzoru nad robotami technicznymi,
- d) sprawdzania projektów, kosztorysów i stanu robót technicznych,
- e) załatwianie spraw tak zw. notarjatu technicznego,
- f) co do ogólnych zasad wkraczania w dziedzinę innej specjalności.

NB. Pod notarjatem technicznym rozumieć należy instytucję charakteru publicznego, której czynności miałyby wagę prawną w sprawach technicznych tak, jak rejentury mają ją w sprawach czysto prawnych.

8. Warunki uzyskania uprawnień wykonywania zawodu przez technika i inżyniera.

9. Warunki przejścia z jednej kategorii p. 3 do drugiej.

10. Ogólne obowiązki inżynierów i techników w poszczególnych kategoriach.

11. Czy dopuszczalnem jest nadawanie uprawnień cudzoziemcom, w jakich wypadkach i na jakich warunkach.

12. Życzenia w kwestji przepisów przejściowych.

Prezydjum zaznacza, że pożądanem jest aby odpowiedzi były formułowane na podstawie dyskusji ad hoc zwołanych zebrzań ogólnych.

Termin nadsyłania odpowiedzi wyznacza się do 20 listopada b. r.

P R O T O K Ó Ł

Walnego Zebrania Koła Odlewników przy Stowarzyszeniu Techników Polskich w Warszawie z dnia 17. VI-30 r.

Przyjęty na Zebraniu Ogólnem Koła w dniu 21. X-30 r.

Obecnych: 7 członków Koła, 8 zaproszonych gości.

Przewodniczy kol. J. Buzek. Sekretarzuje kol. Lenartowicz.

Porządek dzienny:

1. Odczytanie protokołu Nr. 5.
2. Udział członków Koła Odlewników w delegacji na VI Międzynarodowy Kongres Górnictwa, Hutnictwa i Geologii Stosowanej w Liège.
3. Sprawozdanie Zarządu z prac Komisji Nauczania i Kalkulacyjnej.
4. Odczyt kol. R. Szymanderskiego z przezročzami p. t. „Maszyny formierskie w odlewni“.

1. Protokół Nr. 5 przyjęto.

2. Kol. Z. Lenartowicz informuje, że w VI Międzynarodowym Kongresie Górnictwa, Hutnictwa i Geologii Stosowanej w Liège w sekcji odlewnictwa, udział wezmą koledzy-odlewnicy, członkowie Koła. Oficjalnie reprezentować koło będą kol. kol. J. Buzek, K. Gierdziejewski i R. Szymanderski.

3. Referuje kol. Gierdziejewski. Na wstępie zaznacza, że jakkolwiek Koło może wykazać się w ciągu swej krótkiej działalności szeregiem dokonanych już poważnych prac, to udział w nich brała stosunkowo niewielka liczba członków; ogół członków natomiast cechuje pewna inercja.

Koło posiada obecnie swój organ miesięcznik „Hutnik“, w którym mogą być publikowane tak prace oryginalne, jak i streszczenia z zakresu odlewnictwa.

Zarząd poczynił kroki i prosi wszystkich prelegentów, aby opracowywali swoje referaty, wygłaszane na zebraniach Koła w formie, umożliwiającej ich ogłoszenie drukiem. Pod tym względem Zarząd napotyka na poważne trudności i z pośród szeregu wygłoszonych referatów w chwili obecnej dany jest do druku referat kol. S. Szczawińskiego, wygłoszony na zebraniu Koła dn. 8. IV. r. b. p. t.: „O nakłuciach w odlewach glinowych“ i przygotowany jest do druku referat kol. K. Gierdziejewskiego „O kalkulacji w odlewni“.

Referent zwraca się przeto z apelem do członków Koła i zaznacza, że tylko w wypadku, gdy członkowie Koła sami ro-

zwiną energiczną działalność fachową, czasopismo będzie rozporządzało większym materiałem i będzie mogło należycie spełnić swoje zadanie.

Przystępując do sprawozdania z działalności Komisji Nauczania podkreśla szczególnie czynny udział w pracach Komisji przedstawicieli Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. Oprócz tego w pracach Komisji brali udział przedstawiciele Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych p.p.: K. Ambrożewicz i K. Pichelski; przedstawiciel Stoczni Gdańskiej p. Dunin; przedstawiciel szkoły zawodowej im. J. Kilińskiego w Pabjanicach p. Wagner oraz przedstawiciele Koła kol. kol. St. Ambrożewicz, J. Dickman, K. Gierdziejewski, S. Kowalski, Z. Lenartowicz, L. Uzarowicz i J. Zybort.

Komisja odbyła 9 posiedzeń. Szczegółowe sprawozdania z części posiedzeń ogłoszone były w tygodniku „Przemysł Metalowy“ Warszawa, Krak.-Przedm. Nr. 5.

W wyniku prac Komisji:

1. zorganizowano przy udziale Muzeum Przemysłu i Rolnictwa dwa cykle odczytów dla formierzy, każdy po 6 prelekcji.

I-szy poruszający tematy czysto praktyczne p. t. „Błędy odlewnicze“, wygłoszony przez p. inż. J. Kowtunowa.

II-gi omawiający podstawy teoretyczne doboru żeliwa oraz procesu przetapiania p. t. „Wiadomości z chemii odlewniczej i Przetapianie metalu“ — przez p. inż. Z. Lenartowicza.

Odczyty te cieszyły się bardzo dużą frekwencją i uwiłdoczniły zainteresowanie formierzy do tego rodzaju prelekcji.

2. Opracowano projekt zawodowych szkół wieczorowych dla uczni odlewniczych.

W tym celu został przestudjowany materiał dotyczący szkolnictwa zawodowego zagranicą, oraz rozpisana do odlewni Okręgu Warszawskiego ankieta, mająca na celu zebranie danych o uczniach formierskich.

W wyniku swych prac Komisja opracowała szczegółowy plan przymusowego zawodowego kształcenia w szkołach wieczorowych i przedstawiła projekt swój do zatwierdzenia przez M. W. R. i O. P.

Przymusowe szkolenie, zawodowe ma być wprowadzone w obrębie miasta Warszawy od początku roku szkolnego 1930 i 1931¹⁾.

Szkoły te normalnego typu dla przemysłu metalowego mają 3-letni kurs nauki po 12 godzin zajęć tygodniowo; program nauk obejmuje poza przedmiotami ogólno-kształcącymi, jak religja, nauka języka polskiego, nauka o polsce, rachunki, higienę ogólną i zawodową, grupę przedmiotów zawodowych: rysunki i kreślenia, wiadomości z metalurgji, łącznie z wiadomościami z chemji, wybrane działy z fizyki, maszynoznawstwa

¹⁾ Na podstawie rozporządzenia M. W. R. i O. P. zostało wprowadzone od dn. 1. IX. r. b.

i elektrotechniki i technologia zawodowa, t. j. specjalny kurs odlewnictwa.

Programy przedmiotów ogólno-kształcących, Komisja przyjęła takie same, jakie są stosowane we wszystkich szkołach dokształcających metalowych.

Co się tyczy szczegółowych programów przedmiotów zawodowych, to opracowanie ich powierzono było podkomisji w osobach pp. Chrzczonowicza, K. Gierdziejewskiego i Uzarowicza. Po ich opracowaniu, łącznie z projektem Zarząd Koła przesłał programy do M. W. R. i O. P.

Zadaniem Komisji na rok przyszły (1930-31) będzie opracowanie planów i programów normalnej szkoły zawodowej odlewniczej typu dziennego.

W dalszym ciągu Referent omówił działalność Komisji Kalkulacyjnej. Komisja ta pod przewodnictwem p. K. Ambrożewicza odbyła 7 posiedzeń.

Po przestudjowaniu warunków pracy odlewni w Warszawie, Komisja ułożyła tablice kosztu własnego metalu roztopionego dla różnych wagowych grup odlewów żeliwnych. Tablice te wkrótce zostaną opublikowane. Poza tem przestudjowano sprawę kosztów ogólnych odlewni i kosztów handlowych i ustalono stałe współczynniki dla Okręgu Warszawskiego, które mogą być zalecane przy prowadzeniu kalkulacji przedwstępnej.

Wyniki prac Komisji będą ogłoszone drukiem w najbliższym czasie.

W dalszym ciągu swych prac Komisja ma zamiar opracować tablice kalkulacyjne dla wszystkich okręgów Polski.

Referat kol. K. Gierdziejewskiego zebrani przyjęli do wiadomości.

4. Odczyt p. t. „Maszyny formierskie w odlewni“ wygłosił kol. Szymanderski. W dys. zabierali głos kol. Kowtunow i Buzek.

Sekretarz:
Z. Lenartowicz

Vice-prezes Zarządu Koła:
K Gierdziejowski

Polska Bibliografja Techniczna.

- P** 1930. 158.1:621.791.5
B Spaw. i cięcie met. Nr. 8.
T TULACZ PIOTR inż. Katowice.
- Badania psychotechniczne spawaczy acetylenowych. (Odczyt wygl. na X Międzynarodowym Kongresie Acetyleny i Spawania oraz Przemysłu Pokrewnego w Zurychu w dn. 9-12 lipca r. b.). 2700 sł. × 6 rys. × 1 tabl.
- P** 1930 621.791
B Spaw. i cięcie met. Nr. 8
T SZNERR A. dr. Spawanie. 1000 sł. + 9 rys.
- P** 1930 621.791/07
B Spaw. i cięcie met. Nr. 9
T BIERNACKI JÓZEF inż. Z okazji Kursu dla Kierowników Warsztatów i Instruktorów Państwowych Szkół Zawodowych. 450 sł.
- P** 1930 621.791.5:669.5
B Spaw. i cięcie met. Nr. 9
T JONSCHER Gł inż. Spawanie ołowiu płomieniem acetyleno-tlenowym. 600 sł. + 8 rys.
- P** 1930. 621.791.5
B Spaw. i cięcie met. Nr. 9
T SZNERR A. dr. Spawanie c. d. 1200 sł. + 17 rys. + 1 tabl.
- P** 1930 621.791:721.9
B Spaw. i cięcie met. Nr. 9.
T BRYŁA STEFAN dr. Spawane konstrukcje w Hucie Pokój. 250 sł. 1 rys.
- P** 1930 621.3+691.7
B Kronika Techn. Nr. 6
T E. K. Betony żuźlowe i rdzewienie żelaza. 510 sł.
- P** 1930 553.61/438
B Kronika Techn. Nr. 6
T HOLNICKI-SZULC JERZY inż. ceramik. W sprawie kaolinów. 900 sł.
- P** 1930 662.69
B Kronika Techn. Nr. 6
T Spżycie gazu (p/g Lossow'a, V. D. I. z dn. 19 lipca 1930) 520 sł. + 1 tabl.
- P** 1930 624.2:625.1
B Kronika Techn. Nr. 4
T W. Z. Szybki sposób wymiany przęsła w żelaznych mostach kolejowych Le Genie Civil 1929 str. 664/420 sł. + 1 rys.
- P** 1930 620+725.9
B Kronika Techn. Nr. 4
T Prace inżynierskie i inwestycje w Wielkiej Pradze Czeskiej. w/g (B/C referatu inż. J. Zlatnika ze sprawozdania S. I. A. Czeskich za r. 1930/1630) sł. + 3 t.
- P** 1930 665.52:338
B Kronika Techn. Nr. 4
T T. A. Standart I. G. Company .ER. Cl. Naphtali Zeitschrift für angewandte Chemie/180 sł.
- P** 1930 631.312+621.335
B Kronika Techn. Nr. 4
T Ky. Orka elektryczna. (Elektrisches Pfügen KD. ETZ. 28 Heft 1930 r. s. 1007/150 sł.
- P** 1930 620.9+652.6+338.4
B Kronika Techn. Nr. 5
T Bl. Gospodarka energetyczna w poszczególnych krajach Europy. (p/g Lumig'a V. D. I. z dnia 19 lipca 1930 r.) 920 sł. 1 tabl.
- P** 1930 338 (52)
B Kronika Techn. Nr. 5
T Bl. Stan gospodarczy Japonji. (p/g sprawozdania Ing. Dr. Stan. Spaczka delegata na Zjazd W. E. C. Tokjo 1930 r.) 300 sł.
- P** 1930 621.14+539.1
B Kronika Techn. Nr. 5
T B. L. Energja międzyatomowa (p/g Leitner'a V. D. I. z dnia 29 lipca 1930 r.) 440 sł.
- P** 1930 063:622.33/494
B Kronika Techn. Nr. 6
T Międzynarodowa techniczna konferencja węglowa w Genewie w styczniu 1930 r. 480 sł.

OD REDAKCJI.

Warunki ekonomiczne zmuszają nas często do odmówienia sobie zakupu bieżących dzieł fachowych, a nawet prenumeraty większej ilości czasopism technicznych i w ten sposób jesteśmy często odcięci od możliwości śledzenia rozwoju myśli technicznej w kraju i zagranicą.

Pragnąc zaradzić temu brakowi, przystąpiliśmy do wydawania przy „Wiadomościach“ dodatku

„Kronika Techniczna“.

Dodatek Powyższy obejmuje treść ciekawych zagadnień poruszonych w piśmiennictwie fachowym krajowym i zagranicznym.

Każdy z Kolegów może zostać współpracownikiem. Przyjęte przez Komisję Redakcyjną artykuły będą honorowane.

Prosimy kolegów o przysłanie do Redakcji życzeń i informacji, jakie dziedziny ich interesują.

Kronika Techniczna wychodzi od kwietnia r. b.

Nr. 1 został dołączony jako okazowy do Nr. 16 — 17 i przesłany do wszystkich członków.

Następne numery będą dołączone do Wiadomości tylko tym członkom, którzy opłacą dodatkową prenumeratę **Zł. 4, --** za kwartał do **P. K. O.** na konto Nr. 5878.

Czas wpłacać prenumeratę na I kw. r. 1931.

KLASYFIKACJA DZIESIĘTNA

OPIS SYSTEMU I SKRÓCONE TABLICE

Do nabycia w Kancelarii Stow. Techników Polskich
W WARSZAWIE.

Normy obliczenia wynagrodzeń inżynierów

przyjęte na rok 1929

przez

**KOŁO INŻYNIERÓW DORADCÓW I INŻYNIERÓW
RZECZOZNAWCÓW,**

*przy Stowarzyszeniu Techników Polskich w Warszawie
(K. I. D. I. R.)*

*są do nabycia w KANCELARJI
STOWARZYSZENIA TECHNIKÓW POLSKICH
w WARSZAWIE*

w cenie 1 zł.

Przesyłki pocztą zafatwia się po przesłaniu znaczka pocztowego

**WYSZEDŁ Z DRUKU
SPIS CZŁONKÓW**

**STOWARZYSZEŃ
TECHNICZNYCH
NALEŻĄCYCH**

**Do ZWIĄZKU POLSKICH
ZRZESZEŃ TECHNICZNYCH
CZŁONKOWIE ZRZESZONYCH TOWARZ.**

**NABYWAĆ MOGĄ
W KANCELARJI**

**ZWIĄZKU
W CENIE 10 ZŁ.**

Za przesyłkę dolicza się 1 zł.

CENA KSIĘGARNI 25 ZŁOTYCH
